

НОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В ДИСТАНЦІЙНІЙ ОСВІТІ

КОЛДОВСЬКИЙ М. В.

кандидат економічних наук

Севастополь

Дистанційне, як і електронне навчання вже давно перестало бути екзотичним варіантом донесення знань до цільового слухача. На сучасному етапі розвитку інформаційних технологій можна знайти достатню можливість для того, щоб отримати знання віддалено і за допомогою інформаційних технологій, проте з'являються нові можливості розвитку як електронної освіти в цілому, так і дистанційного навчання зокрема, і вони, на наш погляд, незаслужено ігноруються. До таких технологій слід віднести: передачу потокового контенту з комп'ютера викладача в режимі реального часу, створення спільнот у соціальній мережах, або ж створення власної спеціалізованої соціальної мережі, можливість спілкування слухача з лектором як в режимі реального часу, так і офлайн режимі. Розглянемо останні здобутки інформаційної індустрії в контексті впровадження їх в систему віддаленого навчання та надамо рекомендації щодо їх використання.

Проблема впровадження якісного дистанційного та електронного навчання досить актуальна не лише на теренах України, але і далеко за її межами. Серед вітчизняних науковців, що займаються проблематикою розвитку і впровадження електронного та дистанційного навчання, слід відмітити: Триус Ю. В., Самойленко О. М., Ляховська А. А. та ін. Проте науковці не проводять чіткої межі між електронною освітою, та дистанційною, а також не приділяють значної уваги сучасним технологіям, що розширюють можливості дистанційної освіти, та недостатньо уваги приділяється спілкуванню лектора із слухачами курсів.

Мета статті – розмежувати поняття електронної освіти та дистанційної, проаналізувати недоліки традиційних підходів у дистанційній освіті, надати рекомендації щодо їх вирішення та запропонувати новий підхід до проведення занять за дистанційною формою навчання.

Досить часто науковці у своїх дослідженнях не розмежовують поняття дистанційної та електронної освіти. На наш погляд, ці поняття потрібно розмежува-

ти, оскільки поняття електронної освіти більш широке і охоплює не лише дистанційну освіту, але і проведення очних занять з використанням засобів комп'ютерної техніки, наприклад, використання презентацій, внутрішніх засобів автоматизації навчання (інформаційних системи на зразок внутрішніх корпоративних сайтів, або спеціалізованих систем проведення тестування) тощо.

У той же час, дистанційна освіта не обов'язково повинна бути електронною, тобто завдання до слухачів, як і матеріали лекцій, можуть пересилатися засобами поштового зв'язку. Згадані підходи продемонстровані на *рис. 1*.

Однак у сучасних реаліях, як правило, будь-яка, дистанційна освіта є електронною. Відповідно в наших дослідженнях будемо дотримуватись такого ставлення до даних понять, і під дистанційною освітою розуміти саме електронну освіту, що надається віддаленим користувачам засобами сучасних інформаційних технологій через мережу, як правило, мережу Інтернет.

Переваги дистанційного навчання перед традиційним досить очевидні. Однією з основних переваг, звичайно, є вибір часу та місця як для вивчення матеріалів, так і для виконання контрольних робіт, чи тестових завдань. Однак зрозумілими є і недоліки у вигляді досить низького рівня контролю слухачів, також при традиційних підходах до провадження дистанційного навчання слід відмітити недолік у вигляді відсутнього зворотнього зв'язку із користувачем. В останньому випадку мається на увазі не зворотній зв'язок у вигляді контролю знань, а зворотній зв'язок у вигляді уточнюючих запитань лектору.

Розглянемо можливі варіанти усунення вищезгаданих недоліків. Недолік у вигляді неможливості провести контроль знань слухачів вирішується або ж особистою присутністю слухача на контрольному замірі знань (яскравим прикладом можуть виступити курси компанії Cisco), або ж цікавістю та необов'язковістю курсів (наприклад, додаткові заняття з поглибленого вивчення певних дисциплін, програмних продуктів тощо). Згаданий недолік у вигляді відсутності зворотнього зв'язку, як правило, вирішується або ж тестовими заняттями або практичними заняттями. Слід зазначити, що при досить широкому розповсюдженні курсів, за якими навчаються одночасно тисячі користувачів у різних часових поясах і на різних мовах використання

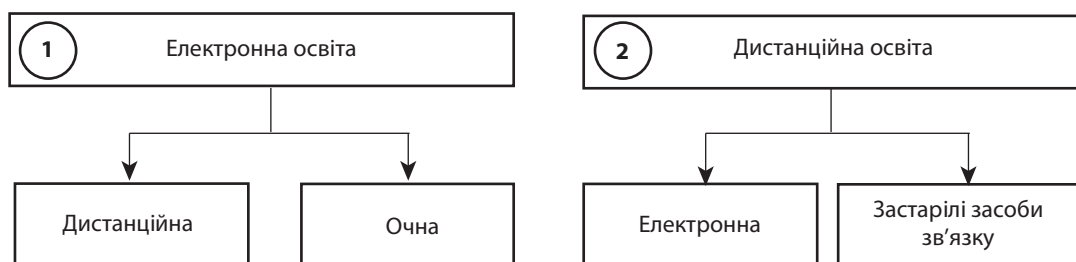

Рис. 1. Різні підходи до дистанційної та електронної освіти

заздалегідь розроблених практичних і тестових завдань, є єдиним можливим виходом.

Проте переважна більшість дистанційних курсів розроблена для викладання однією мовою, і для слухачів, що знаходяться в одному часовому поясі, в такому випадку, на нашу думку, доречним буде скористатися послугами таких сервісів проведення трансляцій в режимі реального часу, як: Justin.tv, own3d.tv, ya.tvта ін. Хоча переважна більшість даних сервісів зорієнтована на ігрове середовище, вони ідеально підходять для проведення трансляцій навчальної тематики. Таким чином, такий підхід дозволить в режимі реального часу слухачам задати уточнюючі питання, подивитися від першої особи на практичне виконання поставлених завдань тощо. Звичайно проведення трансляцій в режимі реального часу дещо зменшує можливості слухача обрати час для навчання, проте запис проведених трансляцій може бути збережений на сервісах зберігання відео, наприклад, youtube.com, а використання системи коментарів

до розміщених на сайті матеріалів і форум підтримки дозволить слухачам, що не змогли задати питання під час трансляції, отримати відповіді. Деякі із перелічених сервісів проведення трансляцій в режимі реального часу дозволяють в автоматичному режимі записувати відео-матеріали на канал youtube.com.

Таким чином, наше бачення в сучасному підході до дистанційної освіти полягає у створенні веб-порталу, який міститиме курси визначеної структури за напрямками, додатково до курсів тестові завдання, та лабораторні. Крім того, по кожному з курсів обов'язково повинна бути проведена трансляція (серія трансляцій за темами), впроваджена система коментарів до всіх матеріалів на сайті, а також форум для спілкування як із лектором, так і з іншими слухачами. Додатково можливо бути розроблена підсистема оцінки якості матеріалів на порталі. Загальна прощена структура порталу така (рис. 2).

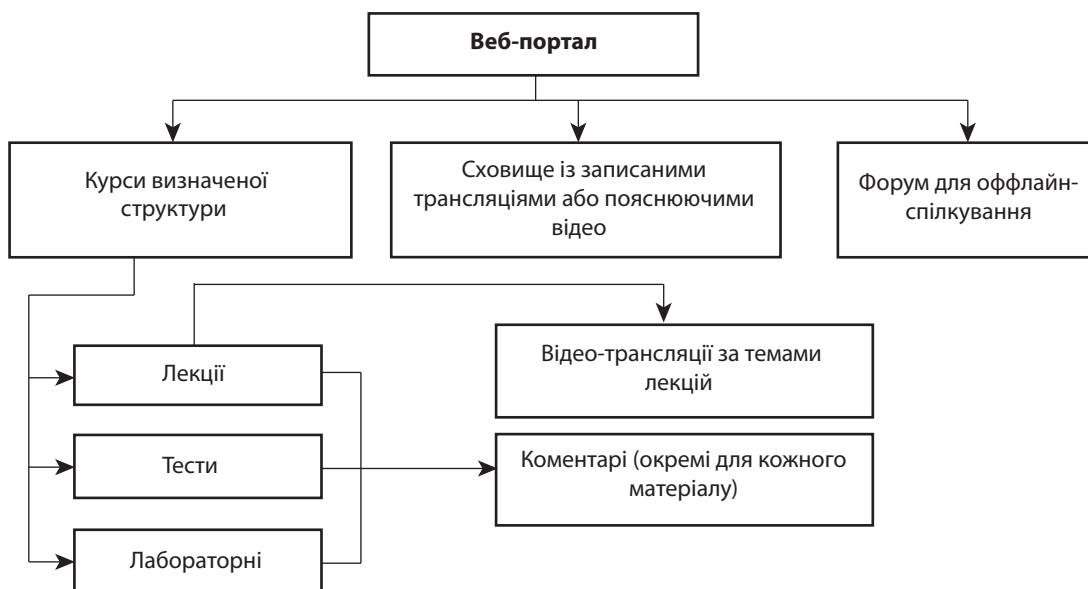

Рис. 2. Спрощена структура порталу для дистанційної освіти

ВИСНОВКИ

Таким чином, даний підхід запропонує слухачу традиційні дистанційні курси за дистанційною формою навчання із розширеною підтримкою у вигляді офлайн-спілкування та спілкування в режимі реального часу під

час проведення відео-трансляцій відповідно до тем лекцій. На нашу думку, це дозволить заохотити слухача не лише до активного вивчення запропонованого матеріалу, але й до його поглибленого вивчення. ■